

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2018 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Kurzynowska-Drzażdżewska

Protokolant: Paulina Warchoń

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2018 r. w Giżycku

na rozprawie

sprawy z wniosku H. P.

z udziałem W. P., M. P., B. K., A. P.

podział majątku wspólnego i dział spadku

postanawia:

I. Dokonać podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni H. P. i spadkodawcy S. P., w skład którego wchodzi:

1. Lokal mieszkalny położony w G. przy ul. (...), opisany w księdze wieczystej prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Giżycku za nr (...), składający się z 2 pokoi, kuchni, łazienki z wc, przedpokoju i piwnicy o pow. łącznej 40,9 m² wraz z udziałem równym (...) w elementach wspólnych budynku i działce pod budynkiem objętych księgą wieczystą prowadzoną tamże o nr (...) o wartości 100.000 zł.

2. Środki finansowe zgromadzone na rachunku w (...) w G. o nr (...) w wysokości 247,99 zł.

3. Środki finansowe zgromadzone w (...) Banku Spółdzielczym w G. na lokacie terminowej w wysokości 32.000 zł

całość o łącznej wartości 132 247, 99 zł (sto trzydzieści dwa tysiące 247 złotych 99/100)

i jednocześnie dokonać działu spadku po S. P., którego udział w opisanym majątku wynosił 1/2 w ten sposób, że prawo własności wymienionych składników majątkowych przyznać na rzecz H. P..

II. Tytułem spłaty w majątku wspólnym i jednocześnie w masie spadkowej zasądzić od wnioskodawczyni H. P. na rzecz:

a. B. K. kwotę 1 312, 95zł (jeden tysiąc trzysta dwanaście złotych 95/100)

b. M. P. kwotę 1 312,95 zł (jeden tysiąc trzysta dwanaście złotych 95/100)

c. W. P. kwotę 1 312,95 zł (jeden tysiąc trzysta dwanaście złotych 95/100)

d. A. P. kwotę 562,95 zł (pięćset sześćdziesiąt dwa złote 95/100)

płatne w terminie 30 dni od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty.

III. Oddalić wnioski w pozostałym zakresie.

IV. Nakazać pobrać od uczestników postępowania solidarnie na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500 zł (pięćset 00/100) tytułem części kosztów sądowych.

V. Nie obciążać wnioskodawczyni kosztami sądowymi.

SSR Anna Kurzynowska - Drzażdżewska

Sygn. akt I Ns 387/17

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni H. P. w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni i spadkodawcy S. P., w skład którego wchodzi: lokal mieszkalny położony w G. przy ul. (...), o pow. użytkowej 40,9 m², składający się z 2 pokoi, kuchni, wc i przedpokoju wraz z przynależną piwnicą o pow. 2,90 m² zapisany w księdze wieczystej nr (...) i udziałem w wysokości (...) związanym z własnością lokalu w nieruchomości wspólnej – księga wieczysta nr (...), łącznej wartości 100.000 zł, w którym to lokalu małżonkowie wspólnie zamieszkiwali, i jednocześnie dokonania działu spadku po S. P. zmarłym w dniu 30.08.2016 r., którego udział w opisanym majątku wynosił 1/2 w ten sposób, że prawo własności w/w lokalu przyznać na rzecz wnioskodawczyni bez obowiązku spłat na rzecz uczestników postępowania. Zdaniem wnioskodawczyni nadto w skład w/w majątku i jednocześnie masy spadkowej wchodzi samochód marki D. nr rej. (...) o wartości 1.500 zł. Jednocześnie wnioskodawczyni domagała się dokonania rozliczenia nakładów wnioskodawczyni z majątku osobistego na majątek wspólny poprzez przyjęcie, że lokal mieszkalny położony przy ul. (...) został w całości nabyty ze środków pochodzących z majątku osobistego wnioskodawczyni. Nadto domagała się zniesienia współwłasności opisanego wyżej lokalu mieszkalnego bez obowiązku spłat na rzecz uczestników postępowania, oraz zniesienia współwłasności samochodu marki D., nr rej. (...) i przydzielenie tego składnika majątkowego użytkującemu ten pojazd uczestnikowi postępowania bez obowiązku spłat na rzecz wnioskodawczyni. Wreszcie domagała się także zaliczenia darowizn czynionych na rzecz zstępnych S. P. na poczet ich udziału. W uzasadnieniu wskazała, że stosownie do postanowienia tut. Sądu z dnia 26.04.2017 r., sygn. akt I Ns 59/17 spadkobiercami S. P., zm. 30.08.2016 r. są: wnioskodawczyni H. P. w 1/4 części (żona spadkodawcy) oraz uczestnicy postępowania jako dzieci spadkodawcy, dziedziczący po 3/16. Podała przy tym, że w skład majątku wspólnego wchodzi wymienione przez nią składniki majątkowe o podanej wartości, przy czym przy zniesieniu współwłasności istotną okolicznością jest to, że wnioskodawczyni jest właścicielką połowy wartości z tytułu tego, że stanowiły współwłasność na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej a dodatkowo jest właścicielką 1/4 udziału należącego do spadkodawcy S. P.. Wnioskodawczyni argumentowała, że na zakup mieszkania położonego w G. przy ul. (...) (w trakcie małżeństwa ze spadkodawcą) wnioskodawczyni przeznaczyła środki finansowe stanowiące jej majątek osobisty, w szczególności pochodzący ze spadku po pierwszym mężu S. C., w tym ze sprzedaży domu położonego w G., przy ul. (...). Jak podała, owe środki z majątku osobistego wnioskodawczyni wystarczyły w całości na zakup mieszkania położonego w G., przy ul. (...) i dlatego zasadny jest wniosek o rozliczenie nakładów z majątku osobistego i zniesienie współwłasności tego mieszkania przez przyznanie wyłącznej własności lokalu mieszkalnego wnioskodawczyni bez obowiązku spłat. Argumentowała dalej, że spadkodawca S. P. w 2016 r. przekazał swoim dzieciom, tj. uczestnikom postępowania określone kwoty pieniężne będąc też przekonany, że uczestnicy postępowania nie będą zgłaszać roszczeń do mieszkania położonego w G. przy ul. (...). Podała także, iż po śmierci S. P. przekazała uczestnikom postępowania na pochówek kwotę 10.000 zł, pobrali oni także kwotę 4.000 zł z tytułu ubezpieczenia (zasiłku pogrzebowego). Podkreśliła, że istotą niniejszego wniosku jest rozstrzygnięcie w zakresie własności spornego mieszkania, bowiem wnioskodawczyni w nim stale zamieszkuje, w sytuacji zaś zaakceptowania przez uczestników postępowania złożonego wniosku nie będzie zgłaszała ona roszczeń co do innych składników majątkowych.

Uczestnicy postępowania M. P., B. K., A. P., W. P. zaaprobowali wniosek H. P. co do zasady. Zasadniczo nadto poza sporem pozostawał skład tego majątku i wartość przedmiotowego lokalu mieszkalnego. Uczestnicy zakwestionowali jednak to, że w/w lokal mieszkalny został nabyty w całości z majątku osobistego wnioskodawczyni. Argumentując swoje stanowisko podali, że zakup w/w mieszkania miał miejsce po 3 latach małżeństwa zmarłego S.

P. z wnioskodawczynią, a ten dysponował określonymi środkami pieniężnymi, które też mógł przeznaczyć na zakup mieszkania. Wskazali także, że przez okres 30 lat wspólnego życia z wnioskodawczynią wszelkie opłaty dotyczące mieszkania oraz koszty remontów były regulowane z rachunku zmarłego ojca. Domagali się nadto dokonania podziału środków finansowych w wysokości 32.000 zł, zgromadzonych w (...) Banku Spółdzielczym w G. na lokacie terminowej należącej do małżonków. Argumentowali, że wnioskodawczyni otrzymała 10.05.2015 r. kwotę 12.000 zł, a każde z dzieci po 7.000 zł. Oprócz tego zmarły ojciec zapisał wnioskodawczyni środki na lokacie w (...) Banku Spółdzielczym w G. w wysokości 5.000 zł. Przyznali również, że samochód marki D., nr rej. (...) darowany został przez oboje małżonków synowi zmarłego A. P.. Uczestnicy wskazali, że z rachunku rozliczeniowego (...) S.A. w G. wnioskodawczyni w obecności córki zmarłego B. K. pobrała kwotę 13.000 zł. Na rachunku bankowym pozostało, zdaniem uczestników ok. 2.000 zł, którą najprawdopodobniej wnioskodawczyni pobrała z owego rachunku. Wskazali, że po śmierci ojca wnioskodawczyni przekazała B. K. 10.000 zł na koszty pogrzebu, które wynosiły 7.128 zł. Zasiłek pogrzebowy wyniósł 4.000 zł, zaś pozostała kwota 6.872 zł podzielona została pomiędzy dzieci zmarłego ze względu na to, że wnioskodawczyni pobrała z w/w rachunku bankowego kwotę ok. 5.000 zł. Uczestnicy postępowania wyrazili zgodę na zniesienie współwłasności z obowiązkiem spłaty na rzecz uczestników postępowania, jednocześnie wnieśli o obciążenie przedmiotowego mieszkania hipoteką w wysokości należnej części spłat uprawnionych uczestników postępowania.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 30.05.1972 r. w formie aktu notarialnego Rep. A nr (...) Z. M. i E. M. sprzedali nieruchomość położoną przy ul. (...) na rzecz S. B. i H. małżonków C. za cenę 134.422 zł i przekazali im do dalszej spłaty przypadającą od tej nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa hipotekę w wysokości 95.578 zł. Małżonkowie C. oświadczyli wówczas, że nieruchomość kupują z majątku dorobkowego na prawach wspólności ustawowej, oraz że jako dłużnicy osobiści i rzeczowi zobowiązują się spłacać w/w zadłużenie. Pismem z dnia 2.05.1972 r. bank (...) Oddział w O., nr (...) 9/72/MT wyraził zgodę na przejęcie długu z tytułu pożyczki przez nabywców w/w nieruchomości, tj. S. i H. C..

(dowód: wypis z aktu notarialnego z dnia 30.05.1972 r. – k. 121-123, pismo dotyczące zgody na zmianę dłużnika- k. 124, plan umorzenia pożyczki- k. 125, słuchanie wnioskodawczyni – k. 159-159v, słuchanie uczestniczki B. K.- k. 159v-160)

S. C. zmarł w 1982 r., pozostawiając jako spadkobierców, oprócz wnioskodawczyni - córkę D. P. oraz T. P.. Wnioskodawczyni H. C. w roku 1983 r. zawarła związek małżeński ze S. P.. Uczestnicy postępowania, tj. W. P., M. P., A. P. oraz B. K. to dzieci zmarłego S. P.. **(dowód: okoliczności bezsporne)**

Stan zadłużenia przejętego przez S. i H. C. w w/w banku na dzień 15.05.1984 r. wynosił 49.189 zł., zaś na dzień 16.10.1985 r. owo zadłużenie wynosiło 44.128,00 zł. Wnioskodawczyni w tym czasie, tj. w listopadzie 1985 r. pobierała świadczenie rentowe w wysokości 10.490,00 zł. W okresie od 3.01.1984 r. do 12.08.1986 r. H. P. i S. P. dokonali z majątku wspólnego wpłat w wysokości 53.639,00 zł (w walucie sprzed denominacji) na rzecz spłaty pożyczki przejętej przez małżonków S. i H. C. w celu wykreślenia hipoteki ustanowionej na nieruchomości położonej w G. przy ul. (...).

(dowód: pismo (...) Oddział w O. dot. stanu zadłużenia przejętego przez S. i H. C. - k. 126, pismo (...) Oddział w O.- k. 127, dowody wpłat dokonywanych przez H. P. - k. 128-130, z akt I Ns 238/85 - odcinek z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dot. wysokości renty wnioskodawczyni – k. 6)

Postanowieniem z dnia 17.03.1986 r. wydanym w sprawie I Ns 238/85 tut. Sąd orzekł o zniesieniu współwłasności i dziale spadku po zmarłym S. C. (pierwszym mężu wnioskodawczyni), po którym prawa do spadku zostały stwierdzone prawomocnym postanowieniem tut. Sądu z dnia 10.05.1984 r. w sprawie I Ns 107/84 na rzecz H. P., D. P. i T. P. po 1/3 części na każdą z nich, w skład którego wchodzi udział w nieruchomości położonej w G. przy ul. (...) o pow. 299 m², będącej w wieczystym użytkowaniu, zabudowanej piętrowym domem murowanym i budynkiem gospodarczym, zapisany w księdze wieczystej Państwowego Biura Notarialnego w G. pod nr. (...) w ten sposób, że ustalił odrębną własność lokali w budynku mieszkalnym i przyznał na własność wnioskodawczyni H. P. lokal nr (...) położony na

parterze budynku o pow. 60,66 m², zaś uczestnicze postępowania D. P. lokal nr (...) położony na piętrze budynku o pow. 52,12 m². Jednocześnie Sąd ustalił, że udziały stron we współwłasności wynoszą po 1/2 części oraz orzekł m.in. o spłacie udziałów spadkowych m.in. w ten sposób, że od uczestniczki postępowania D. P. na rzecz wnioskodawczynie H. P. zasądził kwotę 416.574,00 zł, płatną w pięciu rocznych ratach po 83.318 zł każda (pierwsza płatna do 31.12.1986 r.).

(dowód: z akt I Ns 238/85 - postanowienie tut. Sądu z dnia 17.04.1986 r.- k. 64-65)

W dniu 16.09.1986 r. wnioskodawczynie H. P. sprzedała należący do niej udział (przypadły jej w efekcie w/w orzeczenia tut. Sądu) w nieruchomości położonej w G. przy ul. (...) na rzecz K. W. (rep. A (...)). W tym czasie cena 1 m² przy uwzględnieniu aktualnych cen budownictwa spółdzielczego) wynosiła 40.600 zł, zaś wartość 1 m² powierzchni użytkowej w/w budynku wynosiła 48.720 zł. Wartość parteru spornej nieruchomości to 3.080,761 zł (3.263,456 zł wraz z działką i budynkiem gospodarczym).

(dowód: zeznania świadka D. P.- k. 131-131v, z akt I Ns 238/85 – opinia biegłego sądowego S. H. – k. 18-32)

W dniu 16.10.1986 r. małżonkowie S. P. i H. P. nabyli z majątku wspólnego na zasadzie wspólności ustawowej spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...) o pow. użytkowej 40,90 m², składający się z dwóch pokoi, kuchni, wc i przedpokoju wraz z przynależną piwnicą o pow. 2,9 m² opisany w księdze wieczystej (...) i udziałem w wysokości (...) związanym z własnością lokalu w nieruchomości wspólnej opisanym w księdze wieczystej nr (...), o wartości 100.000,00 zł. Umowa o dostarczenie w/w lokalu została zawarta w dniu 23.09.1986 r. W dniu 26.08.2009 r. wnioskodawczynie i S. P. zawarli w formie aktu notarialnego umowę ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego i przeniesienia jego własności. Całość ceny nabycia w/w lokalu zapłaciła wnioskodawczynie z majątku osobistego.

(dowód: akt notarialny - umowa ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego i przeniesienia własności z dnia 26.08.2009 r., rep. A nr (...)- k. 115-120, umowa o dostarczenie mieszkania spółdzielczego- k. 185-186v, słuchanie uczestnika W. P.- k. 187-187v)

W dniu 30.08.2016 r. zmarł S. P.. Postanowieniem z dnia 26.04.2017 r. w sprawie I Ns 59/17 tut. Sąd stwierdził, że spadek po S. P. (drugim mężu wnioskodawczynie) nabyli z mocy ustawy z dobrodziejstwem inwentarza: wnioskodawczynie H. P. w 1/16 części oraz uczestnicy postępowania W. P., B. K., M. P. oraz A. P., tj. dzieci spadkodawcy, dziedziczący po 3/16 części **(dowód: okoliczności bezsporne)**

Na wspólnych kontach S. P. i H. P. zgromadzili w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej kwotę 92.247,99 zł, w tym kwotę 247,99 zł na rachunku bankowym w (...) w G. o nr (...), zaś na lokacie terminowej w (...) Banku Spółdzielczym kwotę 32.000 zł. Kwotowe udziały małżonków w majątku wspólnym wynosiły po 46.124,00 zł.

S. P. za życia pobrał z w/w środków stanowiących majątek wspólny kwotę 40.000 zł i kilka miesięcy przed śmiercią na podstawie dokumentu zatytułowanego (...) i „Uzupełnienie testamentu” podzielił tę kwotę pomiędzy wnioskodawczynię i uczestników w ten sposób, że uczestnikom postępowania przypadło po 7.000 zł (łącznie 28.000 zł), zaś wnioskodawczynie kwotę 7.000 zł oraz 5.000 zł (łącznie 12.000 zł).

Z w/w wspólnych środków zgromadzonych w trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej wnioskodawczynie H. P. dodatkowo pobrała kwotę 20.000 zł, z której kwotę 10.000 zł przekazała uczestniczce postępowania na pogrzeb ojca.

(dowód: testament- k. 107-108, uzupełnienie testamentu – k. 109-110, słuchanie uczestniczki B. K.- k. 159v-160, pismo (...) Banku Spółdzielczego z dnia 13.02.2018 r. – k. 172, pismo (...) Banku (...) S.A. w W. z dnia 13.02.2018 r.- 174, słuchanie uczestnika M. P.- k. 187v, historia rachunków lokat

terminowych- k. 189-203, słuchanie wnioskodawczyni – k. 195-195v, pismo banku (...) S.A. – k. 205, 228, zestawienie operacji- k. 230-235, historia rachunków lokat terminowych- k. 237-243)

Koszty pogrzebu S. P. wyniosły łącznie 7.128 zł. Uczestnicy postępowania otrzymali zasiłek pogrzebowy w wysokości 4.000 zł. Żadna część z tej kwoty nie została przekazana wnioskodawczyni. Pozostała z majątku wspólnego małżonków S. P. i H. P. kwota 6.872 zł podzielona została pomiędzy dzieci zmarłego (po 1.718 zł). W konsekwencji uczestnicy postępowania otrzymali łącznie kwotę 8.718,00 zł.

(dowód: okoliczności bezsporne)

Przed śmiercią, tj. w dniu 14.04.2016 r. S. P. i H. P. dokonali darowizny pojazdu marki D., nr rej. (...) o wartości 2.000 zł stanowiącego majątek wspólny małżonków na rzecz uczestnika postępowania A. P..

(dowód: umowa darowizny z dnia 14.04.2016 r. – k. 111-112, słuchanie uczestnika A. P.- k. 160-160v)

W skład majątku wspólnego wnioskodawczyni H. P. i spadkodawcy S. P. na dzień otwarcia spadku wchodzi: opisany wyżej lokal mieszkalny położony w G. przy ul. (...), o wartości 100.000 zł, środki finansowe zgromadzone na rachunku w (...) w G. o nr (...) w wysokości 247,99 zł oraz środki finansowe zgromadzone w (...) Banku Spółdzielczym w G. na lokacie terminowej w wysokości 32.000 zł. Udział zmarłego S. P. w opisanym majątku wynosił 1/2.

W spornym lokalu zamieszkuje na stałe wnioskodawczyni H. P.. Uczestnicy postępowania nie zamieszkują, ani nie korzystają z w/w lokalu. **(dowód: okoliczności bezsporne)**

Sąd zważył, co następuje:

Wskazać należy, iż art. 689 k.p.c. zezwala na połączenie w jednym postępowaniu sprawy o dział spadku ze sprawą o zniesienie współwłasności i sprawą o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. W wypadku gdy w skład spadku wchodzi udział spadkodawcy w majątku objętym małżeńską wspólnością ustawową, do dokonania działu spadku niezbędne jest uprzednie albo jednoczesne z działem spadku, połączone w tym samym postępowaniu, przeprowadzenie podziału majątku wspólnego. (uchw. SN z 2.3.1972 r., III CZP 100/71, OSN 1972, Nr 7-8, poz. 129 z glosą L. Steckiego, OSP 1973, Nr 7-8, poz. 149).

Zgodnie z art. 567 k.p.c. w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku.

W przedmiotowej sprawie spadkodawca S. P. w chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim z wnioskodawczynią H. P.. Małżonkowie pozostawali w ustroju ustawowej wspólności majątkowej, nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. Wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania nie zgłosili też żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. Wobec powyższego Sąd przyjął, iż udziały małżonków w majątku dorobkowym były równe.

Bezspornym w realiach przedmiotowej sprawy jest to, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni H. P. i spadkodawcy S. P. wchodzi lokal mieszkalny położony w G. przy ul. (...) oraz środki pieniężne należące do zmarłego S. P. i wnioskodawczyni H. P.. Przy tym bezsporną pozostała wartość opisanego lokalu mieszkalnego określona na kwotę 100.000 zł. Poza sporem pozostała też wysokość posiadanych przez małżonków (i spadkodawcę) środków pieniężnych i sposób ich podziału pomiędzy wnioskodawczynią oraz uczestników postępowania. Owe bezsporności wynikają zarówno z twierdzeń samych zainteresowanych, jak i zgromadzonych w sprawie dokumentów. Przy tym Sąd uwzględnił, że według stanu na dzień otwarcia spadku na wspólnych kontach wnioskodawczyni i spadkodawcy S. P. pozostała kwota 32.000 zł zgromadzona w (...) Banku Spółdzielczym w G. na lokacie terminowej oraz kwota 247,99 zł zgromadzona na rachunku w (...) w G. o nr (...). Wynika to wprost z zalegających w aktach sprawy dokumentów. W związku z powyższym w skład spadku po S. P. wchodzi udział wynoszący 1/2 w wymienionych składnikach. Pozostałe

kwoty ze środków stanowiących wspólność ustawową majątkową (z sumy 92.247,99 zł) zostały rozdysponowane przez spadkodawcę S. P. przed jego śmiercią (w wysokości 40.000 zł) i podzielone pomiędzy zainteresowanych w sprawie, zaś kwota 20.000 zł została pobrana przez wnioskodawczynię H. P. (część z tej kwoty została przekazana uczestniczce postępowania na pochówek S. P.). Kwoty te nie wchodzi zatem w skład majątku wspólnego i masy spadkowej, albowiem stan spadku ustala się według otwarcia spadku, jego zaś wartość - według cen z chwili dokonania działu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1974 r. (III CZP 58/74, OSNC z 1975r. Nr 6, poz. 90).

Jak wynika z brzmienia art. 688 k.p.c. do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, co potwierdza także przepis art. 1035 k.c., a sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek (art. 1038 § 1 zdanie pierwsze k.c.). Zgodnie zaś z art. 211 k.c. każdy ze współwłaścicieli może zadać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości. Zaznaczyć należy, iż w świetle art. 211 k.c. fizyczny podział rzeczy jest podstawowym i pierwszym sposobem zniesienia współwłasności i dopiero wówczas gdy nie może być dokonany bo rzecz nie daje się podzielić, albo występują negatywne przesłanki zniesienia wymienione w tym artykule zniesienie współwłasności może nastąpić przez przyznanie całej rzeczy jednemu z współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych.

Uwzględniając treść art. 684 k.p.c., zgodnie z którym skład i wartość spadku podlegającego podziałowi ustala sąd, w świetle okoliczności niniejszej sprawy uzasadnionym jest dokonanie podziału majątku i jednocześnie działu spadku po S. P., którego udział w majątku wspólnym wynosił $\frac{1}{2}$, w skład którego to majątku i jednocześnie masy spadkowej wchodzi opisany wyżej lokal mieszkalny położony w G. przy ul. (...), środki finansowe zgromadzone na rachunku w (...) w G. o nr (...) w wysokości 247,99 zł oraz środki finansowe zgromadzone w (...) Banku Spółdzielczym w G. na lokacie terminowej w wysokości 32.000 zł poprzez przyznanie opisanych składników na wyłączną rzecz wnioskodawczyni H. P.. Ostatecznie zresztą wszyscy zainteresowani zaaprobowali sposób dokonania podziału majątku i działu spadku proponowany przez wnioskodawczynię. Reasumując zatem tę kwestię Sąd stanął na stanowisku, iż nawet gdyby uczestnicy postępowania nie zaaprobowali sposobu podziału majątku i działu spadku po S. P., mającego odzwierciedlenie w treści wydanego w sprawie orzeczenia, to Sąd dokonując wyboru między przyznaniem w/w składników majątku wspólnego i jednocześnie masy spadkowej wnioskodawczyni (i m.in. utrzymaniu jej dotychczasowego centrum spraw życiowych w lokalu przy ul. (...)), a uczestnikom postępowania, jedyną właściwą decyzją mogło być przyznanie owych składników wnioskodawczyni, co też Sąd uczynił w pkt I postanowienia. Jednocześnie Sąd nie orzekał o spłacie na rzecz uczestników z tytułu przyznania wnioskodawczyni przedmiotowego lokalu, albowiem ów lokal został nabyty w całości ze środków stanowiących majątek osobisty wnioskodawczyni, o czym będzie jeszcze mowa niżej. Jedynie na marginesie wskazać także należy, że wskazywany przez wnioskodawczynię samochód marki D., nr rej. (...) o zgodnie ustalonej wartości 1.500 zł nie wchodzi w skład majątku wspólnego H. P. oraz S. P., albowiem został on przed śmiercią S. P. darowany przez małżonków na rzecz uczestnika postępowania A. P.. Nie może on zatem stanowić ani składnika majątku wspólnego, ani tym bardziej masy spadkowej po S. P..

Ustalony sposób działu spadku po S. P. łączył się z potrzebą dokonania dodatkowych rozliczeń pomiędzy uczestnikami postępowania. I tak, w pierwszej kolejności Sąd dostrzegł twierdzenia uczestników postępowania, którzy wywodzili, że środki zgromadzone za życia S. P., a którymi rozdysponował spadkodawca przed śmiercią stanowiły wyłącznie środki będące jego majątkiem osobistym. Tym niemniej w realiach tej sprawy brak jest przy tym jakichkolwiek racjonalnych przesłanek, by zgodzić się ze stanowiskiem uczestników i uznać, że środki te stanowiły wyłącznie majątek osobisty spadkodawcy. W rzeczywistości bowiem S. P. rozdysponował środkami wspólnymi, należącymi zarówno do niego, jak i do jego małżonki, tj. wnioskodawczyni. Były to niewątpliwie pieniądze zgromadzone w trakcie trwania wspólności ustawowej, a więc spadkodawca dzielił tak pieniądze swoje, jak i pieniądze swojej małżonki. Przy tym Sąd nie miał również wątpliwości co do środków znajdujących się na lokacie terminowej w (...) Banku Spółdzielczym w wysokości 32.000 zł co do tego, że kwota ta stanowiła majątek wspólny małżonków. W tym zakresie zatem Sąd nie podzielił stanowiska wnioskodawczyni, wedle którego były to pieniądze pochodzące z majątku osobistego wnioskodawczyni. Okoliczności te wynikają wprost z dokumentów zalegających w aktach sprawy, które w szczególności wskazują daty założenia lokat w (...) Banku Spółdzielczym w G.. Reasumując powyższe Sąd uznał, że nie do zakwestionowania jest to,

iż małżonkowie posiadali wspólnie kwotę 92.247,99 zł, łącznie z kwotami wcześniej pobranymi i rozdysponowanymi. W związku z powyższym Sąd w/w kwotę wziął pod uwagę dokonując działu spadku oraz podziału majątku wspólnego, uznając, że wymaga ona stosownego rozliczenia przy uwzględnieniu kwot, które dotychczas otrzymali zainteresowani.

Na takiej bazie przy ustaleniu spłat w majątku wspólnym i jednocześnie w masie spadkowej na rzecz uczestników postępowania od wnioskodawczyni tut. Sąd uwzględnił, że udziały kwotowe małżonków w majątku wspólnym (i jednocześnie w masie spadkowej po S. P.) wynoszą $\frac{1}{2}$ z powyżej wskazanej kwoty, tj. po 46.124 zł (92.247,99 zł : 2). Tylko zatem kwotą 46.124 zł pochodzącą z majątku wspólnego w całkowitej wysokości 92.247,99 zł mógł rozdysponować S. P.. W tym miejscu należało obliczyć udziały kwotowe zainteresowanych w w/w składniku majątkowym. Przy uwzględnieniu długów spadkowych, którą stanowiła bezspornie kwota 7.128 zł, będąca kosztami pogrzebu spadkodawcy S. P., czynna masa spadku wynosi 38.996 zł. Na tej podstawie Sąd ustalił udział kwotowy w spadku wnioskodawczyni w wysokości 9.749,00 zł ($\frac{4}{16}$ z 38.996 zł), zaś uczestników postępowania w wysokości 7.311,75 zł ($\frac{3}{16}$ z 38.996 zł). Uwzględnić należało przy tym, że z niekwestionowanych twierdzeń stron wynika, iż uczestnicy postępowania pobrali zasiłek pogrzebowy, który nie podlegał rozliczeniu z wnioskodawczynią. Z tych względów część przypadająca wnioskodawczyni w wysokości 1.000 zł ($\frac{4}{16}$ z 4.000 zł) wraz z udziałem wnioskodawczyni w majątku wspólnym w wysokości 46.124 zł oraz udziałem wnioskodawczyni w masie spadkowej w wysokości 9.749 zł stanowi sumę w wysokości 56.873 zł, będącą kwotą przypadającą wnioskodawczyni z tytułu spłaty w majątku wspólnym i jednocześnie w masie spadkowej. Przy tym uwzględnić trzeba kwoty otrzymane przez wnioskodawczynię ze środków stanowiących majątek wspólny, tj. kwotę 22.000 zł, kwotę 32.000 zł oraz kwotę 247,99 zł, stanowiące sumę 54.249,77 zł. W związku z otrzymaną przez wnioskodawczynię kwotą, ostateczna wysokość spłaty należnej od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawczyni winna wynosić 655,80 zł (56.873,00 zł – 54.249,77 zł = 2.623,23 zł). Przy tym Sąd dostrzegł dalej, że w istocie uczestnicy postępowania otrzymali od spadkodawcy S. P. kwoty po 8.718,00 zł, podczas gdy ich udziały w spadku wynoszą po 8.061,75 zł (z uwzględnieniem $\frac{3}{16}$ z zasiłku pogrzebowego, tj. 750 zł na każdego z uczestników).

Powyższe prowadzi do wniosku, że wnioskodawczyni, nawet przy uwzględnieniu środków znajdujących się na lokacie w (...) Banku Spółdzielczym w G. w wysokości 32.000 zł, otrzymała kwotę niższą, niż w rzeczywistości winna otrzymać przy uwzględnieniu jej udziału w masie spadkowej i w majątku wspólnym. To prowadzi z kolei do wniosku, że uczestnicy postępowania winni dokonać spłaty na rzecz wnioskodawczyni, ażeby wyrównać ów jej udział w majątku wspólnym (i jednocześnie w masie spadkowej).

W tym miejscu jednak należało rozstrzygnąć wniosek o dokonanie rozliczenia nakładów dokonanych z majątku osobistego na majątek wspólny, albowiem art. 686 k.p.c. wskazuje, że w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także inne, enumeratywnie wymienione kwestie, w tym roszczenia współspadkobierców z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów. Kwestie te jednak Sąd rozstrzyga wyłącznie na wniosek zainteresowanych i w trybie reżimu dowodowego z art. 6 k.c. Innymi słowy to zainteresowani obowiązani są najpierw do zgłoszenia żądania rozstrzygnięcia przez Sąd konkretnej kwestii, a następnie do wskazania dowodów na poparcie swoich tez i twierdzeń pod rygorem nieuwzględnienia zgłoszonego roszczenia.

Oceniając w pierwszej kolejności sprzeczne stanowiska zainteresowanych co do środków pochodzących na zakup mieszkania przy ul. (...) Sąd dostrzegł, że wnioskodawczyni była właścicielką części nieruchomości położonej w G. przy ul. (...), która to część nieruchomości, już w trakcie trwania związku małżeńskiego ze S. P. została zbyta za cenę 2.500.000 zł w dniu 16.09.1986 r., natomiast 23.09.1986 r. małżonkowie S. P. i H. P. nabyli mieszkanie położone przy ul. (...) za cenę opiewającą na ok. 1.600.000 zł. Zestawienie wskazanych dat jednoznacznie wskazuje, że wnioskodawczyni dysponowała wystarczającą kwotą, żeby nabyć przedmiotowy lokal mieszkalny. Okoliczność ta koresponduje nie tylko z dokumentami zgromadzonymi w toku postępowania, ale przede wszystkim koreluje z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Oprócz ceny zbycia udziału w nieruchomości położonej przy ul. (...) wnioskodawczyni otrzymywała także spłatę z drugiej połowy tejże nieruchomości (I Ns 238/15). Przy tym również treść „testamentu” i jego uzupełnienia, sporządzonego przez S. P. jednoznacznie wskazuje, iż S. P. sam przyznawał fakt nabycia lokalu z majątku osobistego wnioskodawczyni. Konkludując powyższe Sąd uznał, że lokal mieszkalny

położony w G. przy ul. (...) wszedł do majątku wspólnego jako nabyty za środki z majątku osobistego wnioskodawczynie. Zwrócić należy uwagę, że możliwe jest skonstruowanie domniemania faktycznego, zgodnie z którym rzeczy nabywane przez jedno z małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej zostały nabyte ze środków pochodzących także z majątku wspólnego. Tym niemniej nabycie określonego przedmiotu majątkowego z majątku osobistego musi wynikać nie tylko z oświadczenia małżonka, ale przede wszystkim z całokształtu okoliczności istotnych z punktu widzenia przepisów k.r.o., które zostały omówione wyżej i zasługują, zdaniem tut. Sądu na podzielenie.

Niewątpliwie zatem, wbrew stanowisku uczestników postępowania, ów lokal został zakupiony w całości ze środków pochodzących z majątku osobistego wnioskodawczynie. Powyższe nie zmienia oczywiście faktu, że wnioskodawczynie nabyła lokal w czasie pozostawania w związku małżeńskim ze S. P., tym niemniej – wyłącznie ze środków stanowiących jej majątek osobisty. Nie ulega przy tym wątpliwości, że małżonkowie S. P. i H. P. spłacali hipotekę ciężącą na nieruchomości położonej w G., przy ul. (...). W roku postępowania zostały przedłożone dowody wpłat na rzecz spłaty owej hipoteki, których to dowodów żaden z zainteresowanych w sprawie nie kwestionował, a z których to dowodów wynika, że małżonkowie P. w sumie na hipotekę obciążającą nieruchomość położoną przy ul. (...) wpłacili kwotę 53.639 zł w walucie sprzed denominacji. Z uwagi na wniosek o rozliczenie owej kwoty należało dokonać jej waloryzacji, i w tym zakresie Sąd posłużył się kwotą minimalnego wynagrodzenia w latach 84-86, które wynosiło 5.400 zł. Stosując wskazany sposób wyliczenia realnej kwoty jaka została spłacona z majątku wspólnego małżonków P. w ocenie Sądu należało przyjąć, że małżonkowie spłacili w zaokrągleniu 10 minimalnych wynagrodzeń w przeliczeniu na warunki obecne. W 2018 r. minimalne wynagrodzenie wynosi 2.100 zł, a zatem 10 wspomnianych wyżej minimalnych wynagrodzeń stanowi obecnie kwotę 21.000 zł. Obecnie zatem kwota spłaconej przez małżonków hipoteki wynosiłaby 21.000 zł. Przy tym oczywiście do rozliczenia przyjąć należało połowę tej kwoty, a to z uwagi na udział małżonków (1/2), tj. kwotę 10.500 zł (1/2 z 21.000 zł). W ten kwocie z uwagi na treść postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po S. P. udział wnioskodawczynie wynosi 4/16, zaś uczestników postępowania - 3/16. Przy uwzględnieniu udziału uczestników postępowania w spadku, tj. 3/16, kwota jaką wnioskodawczynie winna przekazać na rzecz uczestników postępowania wynosi po 1.968,75 zł (3/16 x 10.500 zł). Mając na uwadze, że uczestnicy postępowania jeszcze za życia S. P. otrzymali kwotę przewyższającą ich udział spadkowy należało w/w kwotę zbilansować o wysokość spłaty na rzecz wnioskodawczynie w kwocie 655,80 zł. Otrzymana kwota stanowi spłatę w majątku wspólnym i jednocześnie w masie spadkowej od wnioskodawczynie na rzecz uczestników postępowania (1.968,75 zł – 655,80 zł). O powyższym Sąd orzekł jak w pkt II sentencji postanowienia. Jednocześnie kwota spłaty należnej od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika A. P. została, zgodnie zresztą z wnioskiem wnioskodawczynie pomniejszona o kwotę 750,00 zł, stanowiącą 1/2 wartości samochodu marki D., darowanego w 1/2 części uczestnikowi, bowiem przepis art. 1042 § 1 k.c. w zw. z art. 1039 § 1 k.c. stwierdza, że wartość darowizn podlegających zaliczeniu dolicza się do spadku lub do części spadku. Skoro dział spadku został ujęty jako dział aktywów, to wartość przedmiotu darowizny należy doliczyć do wartości aktywów spadku ulegającego podziałowi. Termin płatności należało – zdaniem Sądu – ustalić na 30 dni od daty uprawomocnienia się postanowienia, bowiem z jednej strony taki termin pozwoli wnioskodawczynie na zgromadzenie niezbędnych funduszy, a z drugiej – zapewni uprawnionym uzyskanie w racjonalnym terminie należnej kwoty.

Wskazać w tym miejscu należy, że niewątpliwie spadkodawca S. P. i wnioskodawczynie ponosili nakłady na majątek wspólny zgromadzony w trakcie trwania wspólności ustawowej, jednak owe nakłady ponoszone były z majątku wspólnego. Nie podlegają zaś rozliczeniu nakłady i wydatki poczynione z majątku wspólnego na majątek wspólny małżonków. Powyższe odnosi się zarówno do dokonywanych remontów, jak i wniosku uczestników o rozliczenie środków otrzymanych przez spadkodawcę S. P. dotyczących pomocy mieszkaniowej. Podzielić należy również twierdzenia uczestników dotyczące tytułu prawnego uczestniczki postępowania B. K. do mieszkania położonego przy ul. (...) w G.. Jak wynika wprost z zalegających w aktach sprawy dokumentów uczestniczka postępowania otrzymała przydział z Urzędu Miasta. Owo mieszkanie w/w uczestniczka wykupiła w 2005 r. i spłacała raty przez 10 lat ze środków własnych bez udziału innych osób, w tym S. P..

Z powyższym względów pozostałe wnioski zainteresowanych podlegały oddaleniu, o czym Sąd orzekł jak w pkt III postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł jak w pkt V sentencji postanowienia, po myśli art. 520 § 1 kpc, uznając, iż brak jest przesłanek do zastosowania § 2 zd. 1 in fine lub 3 tegoż artykułu. Zainteresowani zgodni byli w sprawie nie tylko co do zasady, ale nawet co do sposobu podziału masy spadkowej. Jakkolwiek zatem prezentowali rozbieżne stanowiska co do rozliczania nakładów na spadkowy lokal, to brak jest w niniejszej sprawie podstaw do odstępstw od generalnej zasady określonej w art. 520 § 1 kpc. Przy tym Sąd orzekł o nieuiszczonych kosztach sądowych, a to w związku z treścią art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jednocześnie uwzględniając, że wnioskodawczyni była zwolniona w całości od kosztów sądowych w sprawie. O powyższym orzeczono jak w pkt IV i V sentencji postanowienia.